

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת במדבר

אור

הביב האדם שנברא בצלם אלוקים:

במדבר פרק א (א) וַיְדַבֵּר יְקוֹק אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאַהֲל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: (ב) שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתְכֶם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל זָכָר לְגִלְגֻלְתֶּם: (ג) מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיַמְעֵלָה כָּל יֵצֵא צְבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצְבָאתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן: וּפְרִשׁוּי לְגוֹלְגֻלְתֶּם עִי שְׁקִלִים.

במדבר פרק א (מח) וַיְדַבֵּר יְקוֹק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (מט) אַךְ אֵת מִטֵּה לְוִי לֹא תִפְקְדוּ וְאֵת רֹאשֶׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: במדבר פרק ג (יד) וַיְדַבֵּר יְקוֹק אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי לֵאמֹר: (טו) פִּקֵּד אֶת בְּנֵי לְוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם כָּל זָכָר מִבְּן חֹדֶשׁ וְיַמְעֵלָה תִּפְקְדֶם: (טז) וַיִּפְקְדוּ אֹתָם מֹשֶׁה עַל פִּי יְקוֹק כַּאֲשֶׁר צִוָּה:

ופרש"י במדבר פרק ג פסוק טז על פי ה', אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא היאך אני נכנס לבתי כלם ולתוך אהליהם לדעת מנין יונקיהם. אמר לו הקדוש ברוך הוא עשה אתה את שלך ואני אעשה את שלי. הלך משה ועמד על פתח האהל והשכינה מקדמת לפניו, ובת קול יוצאת מן האהל ואומרת כך וכך תינוקות יש באהל זה, לכך נאמר על פי ה':

שאלות:

א) יש לשאול מדוע נעשו שני ספירות לכלל ישראל לבד ושבת לוי לבד? ב) ועוד מהו לשון שאו ולא כתב סיפרו או תמנו או תפקדו? (הכלי יקר וכן הקשה הבא"ח). ג) ועוד יותר יש להקשות הרי שבת לוי אינו בתוכו וכיצד כותב "כל" כאשר בהמשך מבואר שאין הכונה להכל? ד) מדוע הקב"ה מצוה לספור את בניו ואיזו מעלה יש בדבר? ה) מדוע ספירת בניו נעשית ע"י שקלים ואילו ספירת שבת הלוי נעשית בספירה אישית ע"י הקב"ה בלא שקלים? ו) מדוע בניו נספרו רק מבן עשרים ומעלה ואילו בני לוי מבן חודש?

תפיסת העולם:

כפי הנתפס אצל בני אדם ערכו של כל אדם בעיניו נמדד לפי מעמדו וכבודו עושרו ושליטתו, כך שרוב בני האדם אינם חשובים בעיניו בהיות ואין להם שום השפעה ומתוך כך אף נוהג בזלזול כלפיו, ובדאי שאינו נוהג כלפיו בסלחנות, ואף פעמים מרשה לעצמו להזיקו כי אינו חושש מהם, לעומת אדם שיש לו מעמד נזהר בכבודו ובהתנהגותו כלפיו ואף נוהג בסלחנות כלפי מעשיו, ולפי השקפה זו גם כאשר יש מפקד אוכלוסין אינו אלא לצורך ידיעת המספר ואינו בא לבטא את החשיבות של כל אחד ולזה יקרא ספירה או מפקד, אולם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו מבט אחר על החיים שצריך לדעת שכל אדם מישראל הוא בן של הקב"ה ויש לו חשיבות ומעמד ואינו תלוי וקשור למצבו הגשמי ולכן אפילו הפשוט ביותר יש לו חשיבות כי אצל השי"ת כולם בניו וגם יתכן שעולם הפוך למעלה שעליונים למטה ותחתונים למעלה ויש להוקיר כל אדם מישראל כי בצלם אלוקים נברא האדם ובכל אחד יש חלק אלוהי ממעל כאשר נבאר.

דברי התנא באבות על הביבות האדם:

ונקדים את דברי רבי עקיבא במסכת אבות פרק ג משנה יד רבי עקיבא אומר וכו' הוא היה אומר חביב אדם שנברא בצלם חבה יתירה נודעת לו שנברא בצלם שנאמר (בראשית ט) בצלם אלהים עשה את האדם, חביבין ישראל שנקראו בניו למקום חבה יתירה נודעת להם שנקראו בניו למקום שנאמר (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלהיכם, חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה חבה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם שנאמר (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו: רבי עקיבא מבאר שלושה חיבות לאדם א. נברא בצלם אלוקים. ב. ישראל נבחרו כבניו של הקב"ה. ג. נתן לישראל את התורה. וצריך להבין מה המשמעות בזה שאנחנו חביבים ומה הדבר מלמד אותנו.

חיבה ראשונה. שיהודי נברא בצלם אלוקים:

וביאור הדברים חיבה א. הצלם: הכוונה על הנשמה שיש רק לישראל ואילו אומות העולם יש בהן נפש כמו בהמה שיש חיות אבל אין להן את הדרגות הגבוהות רוח ונשמה. ומבואר במסכת ברכות דף י ע"א מהיא הנשמה אשר דומה לקב"ה. הני חמשה ברכי נפשי כנגד מי אמרן דוד? לא אמרן אלא כנגד הקדוש ברוך הוא וכנגד נשמה, א: מה הקדוש ברוך הוא מלא כל העולם, אף נשמה מלאה את כל הגוף, ב: מה הקדוש ברוך הוא רואה ואינו נראה, אף נשמה רואה ואינה נראית, ג: מה הקדוש ברוך הוא זן את כל העולם כלו, אף נשמה זנה את כל הגוף, ד: מה הקדוש ברוך הוא טהור, אף נשמה טהורה, ה: מה הקדוש ברוך הוא יושב בחדרי חדרים, אף נשמה יושבת בחדרי חדרים, יבא מי שיש בו חמשה דברים הללו וישבח למי שיש בו חמשה דברים הללו. עד שאמרו חז"ל להמחיש לנו המשמעות של צלם אלוקים, שצריך האדם הרוחץ פניו לחשוב שזה צלם אלוקים, כמבואר במסכת שבת דף נ ע"ב דתניא רוחץ אדם פניו ידיו ורגליו בכל יום בשביל קונו, משום שנאמר כל פעל ה' למענהו. עוד אמרו במסכת סנהדרין דף נח ע"ב ואמר רבי חנינא הסוטר לועו של ישראל כאילו סוטר לועו של שכניה, שנאמר משלי פרק כ פסוק (כה) מִקֵּשׁ אֲדָם יִלַּע קֶדֶשׁ.

חיבה שנייה. שנקראים בניו:

חיבה ב. בניו: ואכן כך מפורש שיטת רבי עקיבא במסכת בבא בתרא דף י ע"א הגמרא מספרת על ויכוח שהתקיים בין רבי עקיבא לבין טורנוסרופוס הרשע מפקד רומי שהתאכזר על עם ישראל בימי שלטון הקיסר אנדריינוס על העובדה שעם ישראל נותן צדקה ודואג לפרנסתם של העניים, טורנוסרופוס טען כנגד רבי עקיבא אם הקב"ה אוהב את העניים היה מפרנסם, השיב רבי עקיבא ואמר שהעובדה שישנם עניים הינה אך ורק כדי שאנו נדאג להם ונפרנס אותם וכתוצאה מכך נזכה גם אנו בשכר על קיום מצות הצדקה, אמר לו טורנוסרופוס לרבי עקיבא הרי זה דומה למלך שכעס על עבדו וחבש אותו בבית הסוהר וציווה שלא יאכילו אותו ולא ישקו אותו הלך אחד והאכילו והשקהו כששמע זאת המלך וכי הוא לא כועס עליו, בדומה לכך העניים

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

הם העבדים של המלך שנאמר כי לי בני ישראל עבדים, והעובדה שאין להם מה לאכול הרי זה בציווי וברצונו של המלך הקב"ה והעובר על רצונו של המלך ומאכיל את העבד העני הרי לבטח המלך יכעס עליו, השיב לו רבי עקיבא במשל זהה אך שונה משל המלך שכעס על בנו וחבש אותו בבית הסוהר וציווה שלא יאכילו אותו ולא ישקו אותו והלך אחד והאכילו והשקו כששמע המלך על כך האם הוא לא ישלח לו מתנה כתודה על כך, כך אנו סיים רבי עקיבא את המשל עם ישראל נקראים בשם בנים של הקב"ה בנים אתם לה' אלוקיכם גם כשאנו חוטאים כלפי הקב"ה אנתנו נשארים בנים שלו, והמפרנס את בנו של המלך גם אם המלך ציווה לבל יאכילו אותו המלך מרוצה ושמח מכם. וכך גם תלמידו רבי מאיר המשיך בדרכו כמבואר **במסכת קידושין דף לו ע"א שיש מחלוקת מתי עם ישראל נקראים בנים**. לכדתניא בנים אתם לה' אלהיכם, בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים בנים, אין אתם נוהגים מנהג בנים אין אתם קרוים בנים, דברי ר' יהודה, רבי מאיר אומר בין כך ובין כך אתם קרוים בנים, שנאמר בנים סכלים המה, ואומר בנים לא אמון בס, ואומר זרע מרעים בנים משחיתים.

חיבה שלישית. נתינת התורה:

חיבה ג. נתינת התורה: מבואר במסכת זבחים דף קטז ע"א וישמע יתרו כהן מדין מה שמועה שמע ובה ונתגייר? ר' יהושע אומר וכו' ר"א המודעי אומר מתן תורה שמע [ובא], שכשניתנה תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו, וכל [מלכי] עובדי כוכבים אחזתן רעדה בהיכליהן ואמרו שירה, שנאמר ובהיכלו כולו אומר כבוד, נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו מה קול ההמון אשר שמענו, שמא מבול בא לעולם? (אמר להם) ה' למבול ישב! [אמר להם]: וישב ה' מלך לעולם, כבר נשבע הקדוש ברוך הוא שאינו מביא מבול לעולם, אמרו לו מבול של מים אינו מביא, אבל מבול של אש מביא? שגא' כי (הנה) באש ה' נשפט אמר להן כבר נשבע שאינו משחית כל בשר, ומה קול ההמון הזה ששמענו? **אמר להם חמדה טובה יש לו בבית גנזיו שהיתה גנוזה אצלו תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, וביקש ליתנה לבניו**, שנאמר ה' עוז לעמו יתן, [מיד] פתחו כולם ואמרו ה' יברך את עמו בשלום. **הראת לדעת כי לכל איש מישראל יש לו חשיבות לפני הקב"ה בכל מעמד שהוא נמצא, אולם עוד יותר מי שעוסק בתורת השם שזוכה גם לחיבה השלישית.**

יסוד הדברים ואהבת לרעך זה כל התורה:

ונראה לענ"ד שדברי רבי עקיבא מיוסדים על היסוד הגדול שהיה אומר כמבואר בירושלמי (וילנא) מסכת נדרים פרק ט הלכה ד [ויקרא יט יח] ואהבת לרעך כמוך. רבי עקיבא אומר זהו כלל גדול בתורה. ללמדנו שכל התורה נעוצה במצוה זו ובפרט לאחר שראה בפטירת עשרים ואלף תלמידיו על שלא נהגו כבוד זה בזה, ולזאת הוסיף ומבאר כיצד האדם צריך לחשוב על ערכו וכבודו של כל אדם כי זו הדרך להגיע לקיום מצות ואהבת לרעך כמוך, שהרי אם יתבונן וישכיל כי כל אדם הוא צלם אלוקים זאת ועוד שהוא בנו של מלך מלכי המלכים וקל וחומר כאשר זוכה ולומד תורת אלוקים חיים כיצד יעזי לפגוע להזיק ולבזות את חברו, ואין ספק שאם היה לו עסק עם בן מלך אפילו נפגע ממנו הוא נאלץ לוותר ולסלוח ולא להגיב על כך, ויותר מכך אין ספק שינהג בו בכבוד מפני יחוסו, ואם כך בבן בשר ודם קל וחומר אלף פעמים בבני הקב"ה מלך מלכי המלכים.

ישראל בני מלכים:

כלל ישראל נחשבים בני מלכים בכל מצב, כך מבואר במסכת שבת דף קכח ע"א אמר אביי: רבן שמעון בן גמליאל ורבי שמעון ורבי ישמעאל ורבי עקיבא כולו סבירא להו, כל ישראל בני מלכים הם. ואכן הרי מבואר במסכת נדה דף לא ע"א שלושה שותפין יש באדם אביו ואמו והקב"ה, נמצא שכל ילד הוא גם בן של מלך מלכי המלכים הקב"ה ועל כן חובה עלינו להתייחס אליהם כיחס לנסיך ברוך ובנעימות. **ולכן מבואר בירושלמי מסכת פסחים פרק י הלכה ז** תני ר' חייא כנגד ארבעה בנים דיברה תורה בן חכם בן רשע בן טיפש בן שאינו יודע לשאול. לכולם קורא בשם בנים כי את הילדים אף אחד לא בוחר כמו שהאצבעות אינם שוות כך הבנים. אך למרות הכל כשיש צרה לאחד מהם למרות כל מצבו הלב נקרע כי אחרי הכל הוא בן. כך אבינו בשמים שמחשיב את כלל ישראל באשר הוא בנים אתם לשם בכל מצב והדבר מצער אותו ותמיד מייחל ומצפה לחזרתו בתשובה.

ידיעת הדבר מחייבת התייחסות האדם לחברו בהתאם לבן מלך:

ובזה מובן דברי התנא באבות פרק ד משנה יב רבי אלעזר בן שמעון אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך וכבוד חברך כמורא רבך ומורא רבך כמורא שמים: מצריך להתייחס לכל חבר כרבו ורבו כמורא השם כיון שכל אחד בן מלך. **בדומה לכך נאמר במסכת בבא מציעא דף מט ע"א** מעשה ברבי יוחנן בן מתאי שאמר לבנו: צא ושכור לנו פועלים. הלך ופסק להם מזונות. וכשבא אצל אביו אמר לו: בני, אפילו אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך עמהם, שהן בני אברהם יצחק ויעקב. אלא, עד שלא יתחילו במלאכה צא ואמור להם: על מנת שאין לכם עלי אלא פת וקטנית בלבד.

מעשה כיצד התייחס המשגיח של לומזיה לכל תלמידו.

ואכן סיפר הגר"י ניימן זצ"ל פעם אחת נכנסתי בשבת קודש אל מו"ר הרב ר' משה רוזנשטיין זצ"ל המשגיח דישיבת לומזיה וראיתי שהוא בוחן בחומש ילד מהתלמוד תורה כאשר שאלתי את מו"ר בנו של מי הוא הילד הזה לחש לי באוזני לתדהמתי הוא ילד של הקב"ה, משראה שאני מתפלא על שלא השיב לי על שאלתי הוסיף ואמר אילו הייתי אומר לך שהוא בנו של ר' חיים או של ר' משה היית יודע מי הוא הילד ואם אני אומר לך שהוא של הקב"ה אינך יודע של מי הוא, דברים אלה אומר הגר"י ניימן זצ"ל בספרו דרכי מוסר מתווים דרך לכל ראש ישיבה מורה מחנך ומדריך המרביצים תורה בילדי ישראל ועוסקים בחינוכם כשם שכל יהודי צריך לקיים שויתי ה' לנגדי תמיד כך צריך גם המחנך להעלות כנגדו תמיד את הידיעה שהוא מלמד תורה לילדיו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא גישה כזו של בנים אתם לה' אלקיכם תעניק למלמד סבלנות ותשומת לב שונה לחלוטין מאחר שללמד את בן המלך שאני.

וכן מסופר על הסבא מסלבוזקה הגר"צ פינקל זצ"ל שכאשר היה רואה שאחד מתלמידיו אינו מצליח בלימודיו היה צם כדי שהלה יצליח. כך נוהגים כאשר מבינים שהתלמיד הוא בן מלך רז"ל אומרים אל תגעו במשיחי אלו תינוקות של בית רבן שבת

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

קייט רואים מכאן שרז"ל הקדושים הביטו על כל ילד הלומד תורה כאחד שראוי להיות משיח ה' כך צריכים המחנכים והמורים לראות את ילדי ישראל.

דבר שבמנין אפילו באלה אינו בטל:

ובזה נבא לביאור הפסוקים, נראה שהתורה באה ללמדנו מעלת כל אדם מבני ישראל ולכל אחד יש חשיבות בפני עצמו, והוא על פי המבואר ביו"ד בהלכות תערובות שדבר שבמנין אפילו באלף אינו בטל, ועניינו של דבר שכל דבר אשר האדם סופרו פירושו של דבר שיש לו חשיבות בעיני האדם לכל יחידה ויחידה וכיון שהוא חשוב אינו מתבטל. אבל דבר שאין לו חשיבות לכל יחידה אינו נספר אלא נשקל, כך הדבר שהקב"ה מלמדנו כמה חביב האדם שנברא בצלם אלוקים כמאמר התנא באבות ושיש חשיבות לכל אדם באשר הוא. וכדברי הרמב"ם אשר כתב מדוע הקב"ה ברא את אדם הראשון יחידי ולא כמה אחדים? אלא ללמדנו שכל יחיד נחשב כעולם שלם והמקיימו כאילו קיים עולם מלא וחיו ההורגו כאילו החרב עולם מלא. ובה מובן היטב לשון שאו וגם כל עדת ישראל, שהכוונה מלשון נשא הערכה וחשיבות לכל אחד מבני ישראל, זאת ועוד "כלי" בכדי לכלול כלל ישראל ולא משנה באיזו דרגה הוא נמצא יש לו חשיבות בפני עצמו ושיש לרומם כל אחד מבני ישראל כיון שאי אפשר לדעת דרגתו של כל אדם לפי מצבו מה הוא, ואדרבא מבואר בגמרא שעליונים למטה ותחתונים למעלה כי האדם יראה לעין והשם יתברך יראה ללבב. **אך למרות זאת** חשיבות החפצים תלוי באדם לפי מצבו יש אדם שאצלו כל אגורה יש לה חשיבות וסופר כל אגורה, ויש שרק שקל מוכן לספור ופחות מזה אינו מתייחס, ויש רק עשרה שקלים ויש מאות ויש אלפים והכל תלוי במצבו של האדם, כי עשיר גדול העוסק במיליונים וקל וחומר במיליארדים לא יתכן שיתייחס לשקלים. ובה נבין ההבדל בין בני ישראל לשבט לוי, שברור שבט לוי המקודש יותר יש לו חשיבות יותר, ולכן את בני ישראל נספרו על ידי שקלים ועל ידי משה רבינו, אבל שבט לוי נספרו על ידי הקב"ה בעצמו בלי שקלים מפני חשיבותם היתרה מאחר והן הם לומדי התורה והמורי דרך ומנהיגי בני ישראל, אשר יש להם חשיבות מיוחדת אפילו כלפי הקב"ה.

ענישת מי שמדבר בגנות ישראל.

ואף גם זאת חז"ל מלמדים אותנו עד כמה מקפיד הקב"ה על מי שמקטרג על בניו. כמבואר בשיר השירים רבה (וילנא) פרשה א [1] אל תראני שאני שחרחרת, וכו' אין לך שמח בבני יותר ממשה ועל ידי שאמר (במדבר כ) שמעו נא המורים נגזר עליו שלא יכנס לארץ, ד"א אין לך שמח בבני יותר מישיעיהו ועל ידי שאמר (ישעיהו ו) ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב אמר לו הקדוש ברוך הוא ישעיה בנפשך את רשאי לומר, (ישעיהו ו') כי איש טמא שפתים אנכי ניחא, שמא ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב אתמהא, תא חמי מה כתיב תמן ויעף אלי אחד מן הרפים ובידו רצפה, אמר רב שמואל רצפה רוץ פה רצוף פה למי שאמר דלטוריא על בני, ודכוותיה כתיב באליהו שנאמר (מלכים א יט) ויאמר קנא קנאתי לה' אלהי ישראל כי עזבו בריתך בני ישראל, אמר לו הקדוש ברוך הוא בריתי שמא בריתך, ואת מזבחותיך הרסו, אמר לו מזבחותי שמא מזבחותיך, ואת נביאיך הרגו בחרב, אמר לו נביאי ואת מה איכפת לך, אמר לו ואותר אני לבדי ויבקשו את נפשי לקחתה, תא חמי מה כתיב תמן ויבט והנה מראשותיו עוגות רצפים מה הוא רצפים, אמר רבי שמואל בר נחמן רוץ פה רצוף פיות בכל מי שאמר דילטוריא על בני.

דברי הרמב"ן כיצד צריך להתייחס לכל אדם:

ולזאת כתב באגרת הרמב"ן: וכל אדם יהיה גדול ממך בעיניך. ואם חכם או עשיר הוא, עליך לכבדו. ואם רש הוא ואתה עשיר או חכם ממנו, חשוב בלבך כי אתה חייב ממנו והוא זכאי ממך. שאם הוא חוטא הוא שוגג ואתה מזיד. ללמדנו שהאדם יראה לעין אבל השם יראה וללבב ופעמים רבות נראים בני אדם כפשוטים ומעשיהם גדולים ונספר דוגמה אחת מיני אלף.

בני אדם פשוטים שנתגלה גדולתם.

מובא בזמנו של המהרש"ל זצ"ל שהיה גר מתחתיו ירקון יהודי ירא שמים וקובע עתים לתורה ולא יותר פעם קרה שהגאון המהרש"ל למד תורה בלילה והנה הוא שומע את שכנו הירקון לומד סוגייה קשה ומעמיק בה ושואל שאלה גדולה ותירץ אותה בעמקות נפלאה למחרת שלח לו הרב שיבא אליו ואמר לו בגזירת רב העיר אני אומר לך תחזור על כל מה שאמרת אתמול ענה לו רבי אברהם כבוד הרב אני לא יודע כלל ללמוד ואני רק קובע עתים לתורה בלבד והכריח אותו הרב עד שגילה לו כל עמקותו בתורה וביקש ממנו שלא יגלה דבריו כשנת שלי"ג כאשר המהרש"ל עמד להיפטר השאיר צוואה חד משמעית שהרב אשר ימונה להיות רב העיר במקומו יהיה רבי אברהם הירקון ולא אחר כמו רבי אברהם התנגד ואמר אולי מישהוא אחר ורק אחרי הפצרות רבות אליו מאנשי הקהילה נענה להם והתגלה בתור גאון גדול ומנהיג מעולה וקבל עליו עול הרבנות.

יש לנו אבא אוהב בשמים:

אחר הדברים האלה אשר השכלנו להבין מעלת כל יהודי שהוא בן מלך מלכי המלכים דבר המחייב התייחסות וכבוד כלפי חברו באשר הוא בהתאם לכך, נוסף על כך את הצד השני שיש לכל אדם אבא אוהב בשמים ומחכה ומצפה לו וכמו אבא שלעולם אינו יכול לוותר על שום ילד מבניו גם כאשר אינו הולך בדרך ישרה ונכשל כמו שאמר רבי עקיבא כך בורא עולם אוהב כל אחד מאיתנו אהבה ללא גבולות וכאשר האדם רואה יסורים ומצוקות ידע שאבא שבשמים מצפה לו וגורם לו שלא ישכח מאבא שבשמים ומייסר אותו כמו שכתוב דברים (פרשת עקב) פרק ח פסוק (ה) וַיְדַעְתָּ עַם-לְבָבָךָ כִּי פֶאֱשֶׁר יִיָּסֵר אִישׁ אֶת-בְּנוֹ יִקְרָךְ אֶלְהִיךָ מִיִּסְרֶךָ: פירושו של דבר אבא לעולם לא פועל מתוך נקמה אלא מתוך אהבה גם כאשר הוא כואב, ובעצם אם נתבונן כל מצוות התורה ולימוד התורה והתפילות הכל סביב נושא אחד שאבינו שבשמים דורש ומבקש שנהיה איתו בקשר ולהידבק בו ולא לשכוח שאנחנו בני מלכים ולזלזל בעצמנו, ואם היה הקב"ה שונא אותנו לא היה מביא את האדם להצטרך לבקש ממנו בכדי להרחיקו ממנו, וכמו שהסביר הזוהר למה הקב"ה הוריד מן בכל יום ולא פעם בשבוע או חודש אלא מרוב אהבתם רוצה שבכל יום יהיו איתו בקשר, והביא משל למלך שנוזקק אליו איזה מצורע והמלך אינו חפץ לראותו לכן שלח לו צרכיו בכדי שלא יתקרב אליו, וכמאמר שלמה המלך משלי פרק ג פסוק (יא) מוֹסֵר יִקְרָךְ בְּנֵי אֱלִיתֶמָס וְאֶל-תִּקְרָךְ בְּתוֹכָתָו: (יב) כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהָב יִקְרָךְ יוֹכִיחַ וְיִכְאֵב אֶת-גִּבּוֹ יִרְצֶה: ונתאר לעצמנו שאין לו על מה להתפלל לבורא עולם הרי ממילא הוא יתנתק מהקשר

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

לאבא שבשמים, לכן אבינו שבשמים שחפץ בנו ממציא לנו צרכים להזדקק לפנות אליו, וכמו שמצינו במדרש למה האמהות היו עקרות בגלל שהשם יתברך מתאוה לתפילתם ויוצר מצב שיצטרכו לפנות אליו, ולכן כל התפילה היא בלשון נוכח כאילו מדברים עם אדם שעומד ממולו, כך צריך האדם בתפילתו לדעת שהוא מדבר ישירות עם אבא שבשמים ללא שום אמצעי, וכך הדבר בלימוד תורה אשר היא חמדת גנזיו מסרה לנו בכדי להיות מחוברים עם אבינו שבשמים כי התורה והקב"ה אחד הם, כך שאם האדם יפנים שהוא בן של מלך מלכי המלכים יודע ומאמין ומבין שיש לו אבא שבשמים שאוהב וכל יכול, ישתנה המבט שלו על כל החיים ויקח כל מה שקורא איתו שהכל מתוך אהבה לקשרו כמה שיותר לאבינו שבשמים וידע לשמוח תמיד בחלקו, וכל מצוה תפילה ולימוד יעשה בשמחה עצומה שקושר נפשו ונשמתו לבורא עולם האבא שבשמים.

הסבר מדוע נספרו בני לוי בנפרד:

אחר הדברים האלה מובן הטיב מדוע שבת לוי נספרו בפני עצמן ואף גם זאת נספרו מגיל חודש ומעלה, והקב"ה בכבודו ובעצמו ספר אותם כיון שהן חבבים אצל הקב"ה יותר מכלל ישראל ויש ערך אפילו לתינוק ובלבד שעומד להיות חייל הקב"ה, ומוזה למד כל בן תורה עד כמה ערכו גדול בעיני הקב"ה ועיי"ז יתחזק בלימוד התורה שאין גדול ממנה.

מעלת הבני תורה:

והסבר הדבר על פי דברי הרמב"ם שבוה"ז מעלת הבני תורה ומורי הוראה כשבת לוי וחשיבותם יתירה כיון שהם המורי דרך ומנהיגי בני"י. ולפ"י כל אדם מישראל יכול לרומם את מעלתו וחשיבותו כשבת לוי אך הדבר תלוי בו במה שיעסוק בתורה ויעלה ויתעלה במעלות התורה. וז"ל הרמב"ם הלכות שמיטה ויוכל פרק יג הלכה יב: ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביזתה עם אחיו מפני שהובדל לעבוד את י"י לשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים שנאמר יורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל, לפיכך הובדלו מדרכי העולם לא עורכין מלחמה כשאר ישראל ולא נוחלין ולא זוכין לעצמן בכח גופן, אלא הם חיל השם שנאמר ברוך י"י חילו, והוא ברוך הוא זוכה להם שנאמר אני חלקך ונחלתך. והוסיף בהלכה יג: ולא שבת לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני יי לשרתו ולעובדו לדעה את יי והלך ישר כמו שעשהו האלהים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה י"י חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים ויזכה לו בעה"ז דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללוים, הרי דוד ע"ה אומר י"י מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי עכ"ל. מלמדנו הרמב"ם מדוע שבת לוי לא קיבל נחלה כיתר בני"י, אין הדבר אלא מפני מעלתן שהקב"ה הוא נחלתן בהיותם צבא הקב"ה וחיליו אשר יעודם ללמוד וללמד ולהורות לכלל ישראל, ולכן הובדלו מכלל ישראל עד שאינם יוצאים למלחמה כיתר בני"י למרות שבני"י נצרכו להלחם ולכבוש את הארץ, שבת לוי בהיותו חייליו של הקב"ה פטורים מכך כיון שיש להם תפקיד נעלה יותר. זאת ועוד מוסיף הרמב"ם שאין הדבר נחלת שבת לוי בלבד אלא כל אדם שהשכיל להבין תכליתו בעולמו ורצה להיות מצבא הקב"ה ולשבת ללמוד וללמד נכלל בשבת לוי, ויתירה מכך הופך להיות בגדר "קדש קודשים" והשי"ת חלקו ונחלתו.

גדר לומד התורה קדש קודשים:

ומי יראה תוארים אלה ולא יחשק ליבו להיות מחייליו של הקב"ה ולקבל תואר "קדש קודשים", הבא נתאר לעצמנו שגדול הדור מצלצל לטלפון של איזה בחור ישיבה או אברך ומבקש לשוחח עם קדש הקודשים, לא יבינו בבית אל מי כונתו וק"ו אותו תלמיד או אותו אברך לא יבין מה לו ולגדול הדור ומהיכן המציא עליו תואר גדול כזה אין אלא טעות, אך כאשר ישוחח איתו יאמר לו כך הרמב"ם מגדיר כל בן תורה היושב ועוסק בתורה ומי לנו גדול מהרמב"ם שנותן תואר זה לכל מי שחשקה נפשו בתורה להיות חייל לקב"ה.

זכוח יובן דברי השו"ע מדוע פרשת במדבר לפני עצרת:

כתב השולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש חודש סימן תכח סעיף ז ולעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת, וכו'. וכתב בביאור הלכה סימן תכח ד"ה ולעולם קורין וכו' כדי לעשות הפסק בין הקללות למתן תורה. אולם לדברנו הנ"ל יובן היטב עוד טעם מדוע לעולם יקראו פרשת במדבר לפני עצרת, כיון שמכאן אנו לומדים על ערכו של הבן תורה וכל לומד תורה ועד כמה הוא חביב לפני הקב"ה ונמצא שפרשה זו היא הכנה לקבלת התורה.

מוסר השכל:

עלה בידנו ללמוד מפרשתנו ומדברי רבי עקיבא עד כמה כל אדם מישראל חביב בעיני הקב"ה, חיבה ראשונה כי בצלם אלוקים הוא נברא בשונה מיתר אומות העולם שלא זכו לצלם שהיא הנשמה, וחיבה שניה אף נחשבים בניו של מלך המלכים דבר שמחייב כל אחד מאיתנו לכבד איש את רעהו ולרומם כל אדם וק"ו שלא לפגוע, ומצד שני להפנים שיש לנו אבא שבשמים שאוהב אותנו ורוצה שנהיה איתו בקשר מתמיד וכל הסובב אותנו בכדי לחזק את הקשר בנינו לאבינו שבשמים, ועוד יותר למי שזוכה לעסוק בתורת השם שהיא החיבה השלישית שאמר רבי עקיבא ולהכין עצמו לקבלת התורה אשר היא מקשרת את האדם לאבינו שבשמים וגם מרוממת את האדם מעל כל הבריאה והופך לנזר הבריאה כולה, ויה"ר שזוכה כולנו לקבלת התורה בשמחה ובששון ובטוב לבב כל הימים אנו וזרענו וזרע זרענו שלא ימוש דברי התורה מפינו אמן.

בידידות ואהבה

החותם בברכת שבת שלום ומבורך.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800